Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Označení	**VNIŘNÍ NORMA č. A/N/961/1/2018**
Věc	**Pravidla pro užívání počítačů a počítačové sítě na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze**
Působnost	celoškolská
Účinnost od	1. března 2018
Účinnost do	neurčito
Revize	-
Zrušuje se	Vnitřní norma č. 20.10/01
Vypracoval	Výpočetní centrum - 990
Vydal	prof. Ing. Karel Melzoch, CSc.

Článek 1

Působnost a účel

(1) Pravidla užívání počítačů a počítačové sítě na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze (dále jen „pravidla“) upravují závazný postup při používání počítačů a dalších zařízení (dále jen „počítačových zařízení“), které jsou přímo či vzdáleně připojeny do počítačové sítě Vysoké školy chemicko-technologické v Praze (dále jen „VŠCHT“).

(2) Tato pravidla se vztahují na užívání jakýchkoli počítačových zařízení, která jsou ve vlastnictví fyzických nebo právnických osob (dále jen „uživatel“), a která jsou provozována v počítačové síti VŠCHT nebo k ní vzdáleně přistupují. Účelem pravidel je chránit VŠCHT před zneužitím a neoprávněným užíváním počítačových zařízení a počítačové sítě VŠCHT a v ní uložených dat.

Článek 2

Vymezení pojmů

(1) Pro účely těchto pravidel se rozumí:

a) počítačovými zařízeními – zejména počítače, mobilní výpočetní zařízení, tiskárny, měřící zařízení a další elektronická zařízení, která mohou být připojena do počítačové sítě VŠCHT;

b) počítačovou sítí VŠCHT – souhrn technických a softwarových prostředků ve všech objektech VŠCHT, potřebných k propojení zařízení a uživatelů;

c) uživatelem počítačových zařízení – každá osoba, která jakékoli ze zařízení uvedené v bodě a) nebo počítačovou síť VŠCHT používá;

d) legálním software – počítačový program získaný v souladu s obecně závaznými právními předpisy, zejména v souladu s autorským zákonem;

e) správcem počítačové sítě VŠCHT – Výpočetní centrum VŠCHT (dále jen „Výpočetní centrum“). Výpočetní centrum zodpovídá za bezpečnost počítačové sítě VŠCHT;

f) administrátorem – pověřený zaměstnanec Výpočetního centra;

g) identifikací uživatele – autentizace uživatele a jeho následná autorizace. Autentizace a autorizace patří k bezpečnostním opatřením a slouží k jednoznačnému určení uživatele, který vstupuje do systému. Jedná se o jedinečný způsob identifikace zaměstnance, studenta, dalšího uživatele nebo zařízení, který splňuje podmínky pro interní identifikaci osoby, včetně elektronického podpisu nebo elektronického ověření dokumentů nevyžadujících ověření podle zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Identifikace uživatele slouží k rovněž k nastavení přístupových práv do informačních systémů VŠCHT;

h) autentizací – ověření pravosti a správnosti jedinečných přihlašovacích údajů uživatele, zejména kombinací přihlašovacího jména a hesla, případně pomocí elektronického podpisu, autentizačního tokenu nebo pomocí biometrických údajů;

i) autorizací – proces ověření přístupových oprávnění uživatele vstupujícího do informačních systémů pro vykonávání určitých činností;

j) odpovědným zaměstnancem pracoviště pro výpočetní techniku (dále jen „ZVT“) – osoba jmenovaná vedoucím pracoviště a pověřená správou počítačových zařízení na pracovišti, pokud na daném pracovišti není za toto odpovědné Výpočetní centrum ve spolupráci s osobou, která zabezpečuje komunikaci uživatelů pracoviště s administrátorem.

Článek 3

Oprávnění uživatelé počítačových zařízení

(1) Používat počítačová zařízení nebo počítačovou síť v rámci VŠCHT mohou tito oprávnění uživatelé:

a) akademičtí a vědečtí pracovníci VŠCHT,

b) ostatní zaměstnanci VŠCHT, kteří potřebují zařízení pro svou práci,

c) jiné osoby po dohodě s vedoucím pracoviště, ZVT, administrátorem nebo prorektorem zodpovědným za práci Výpočetního centra v závislosti na charakteru práce na konkrétním zařízení v rámci sítě VŠCHT – pro využití počítačových zařízení na pracovišti je zodpovědnou osobou ZVT nebo vedoucí pracoviště, pro všechna ostatní zařízení vedoucí Výpočetního centra, pro udělení přístupu do informačních databázových systémů pak kvestor VŠCHT,

d) studenti VŠCHT v rámci výuky, přípravy na výuku nebo vědecko-výzkumných či dalších tvůrčích aktivit, pokud se na ně nevztahuje omezení podle jiného ustanovení pravidel,

e) do dne zápisu do studia magisterského nebo doktorského studijního programu (Studijní a zkušební řád VŠCHT Praha, čl. 2 odst. 1) studenti, kteří řádně ukončili studium (bakalářské nebo magisterské) a mají podanou přihlášku do navazujícího typu studia (magisterské nebo doktorské) nebo pokud mají udělenou výjimku odpovědnými pracovníky děkanátu příslušných fakult.

(2) Oprávněný uživatel je povinný vhodnými technickými prostředky ověřit svou autenticitu a autorizaci, tím může být např. uživatelské jméno a heslo, certifikát a jiné.

(3) Přihlašovací údaje uživatele nebo zařízení jsou jedinečné a nepřenositelné na jiné uživatele nebo zařízení.

Článek 4

Přístup k počítačovým zařízením a do počítačové sítě

(1) Přístup do počítačové sítě VŠCHT i mimo ni je umožněn jen pro vědecké a výzkumné nebo pedagogické a studijní účely a další podpůrné činnosti nutné k vykonávání práce.

(2) Přístup k počítačovým zařízením a počítačové síti v rámci VŠCHT může být uživateli, popřípadě skupině uživatelů, omezen, pokud budou počítačová zařízení přetížena nebo jakkoliv modifikována nebo zneužita třetí stranou a jejichž operativní stav není regulovatelný Výpočetním centrem nebo pokud by ponechání takovéhoto zařízení v provozu mohlo způsobit nehmotnou nebo jinou škodu VŠCHT.

(3) Každý uživatel počítačových zařízení zároveň s tím, že požádal o práci v počítačové síti VŠCHT, bere na vědomí monitorování činnosti zařízení v počítačové síti zaměstnanci Výpočetního centra.

(4) Účelem monitorování je optimalizace provozu počítačových zařízení a počítačové sítě VŠCHT, zjišťování abnormálních stavů a prevence proti nim a odhalování případů porušování pravidel používání sítě. Pro účely zajišťování bezpečnosti počítačové sítě používá Výpočetní centrum vhodné monitorovací technické prostředky.

(5) Pro účely monitorování síťového provozu shromažďuje správce sítě VŠCHT zejména tyto údaje: zdrojová a cílová adresa IP, název zařízení, ověřovací identita uživatele nebo zařízení, zdrojová a cílová ethernet adresa, číslo portu (protokolu), datum uskutečnění přenosu, doba trvání přenosu a počet přenesených bajtů, typ operačního systému zařízení, seznam nainstalovaného software na zařízení. Správce sítě VŠCHT je dále oprávněn spouštět na svých serverech software pro provádění pravidelného bezpečnostního auditu. Za bezpečnostní politiku v oblasti IT je zodpovědný vedoucí Výpočetního centra.

(6) Počítačová zařízení s operačním systémem, která nejsou podporována výrobcem daného operačního systému a nemají stanovené podmínky pro provozování v počítačové síti, a dále počítačová zařízení se softwarovou výbavou, která obsahují veřejně známou (neopravenou) zranitelnost, jsou vyloučena z připojování k počítačové síti VŠCHT.

(7) Počítačová zařízení s hardwarem a ovladači, která nejsou podporována výrobcem nebo jejichž podpora je ukončena, nemají zaručen přístup do počítačové sítě VŠCHT.

(8) Uživatel je oprávněn připojit do počítačové sítě VŠCHT pouze taková zařízení, která splňují technické a bezpečnostní požadavky, a je povinen udržovat zabezpečení těchto zařízení na takové úrovni, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožení ostatních zařízení připojených do počítačové sítě.

(9) Připojování zařízení k bezdrátové počítačové síti VŠCHT je upraveno seznamem doporučených protokolů a technických norem, který je zveřejněn na intranetových stránkách Výpočetního centra. Zařízení, která nepodporují tyto protokoly a technické normy, nemají zaručen přístup k počítačové síti VŠCHT.

Článek 5

Služby poskytované uživatelům

(1) Výpočetní centrum poskytuje uživatelům tyto služby:

a) zajištění bezpečnosti počítačové sítě proti úniku, zneužití dat a poškození dat v důsledku neoprávněného přístupu neoprávněné osoby nebo proniknutí škodlivého software do počítačové sítě,

b) zálohování centrálně spravovaných dat,

c) výpočetní čas na počítačích přímo spravovaných Výpočetním centrem, včetně přístupu k programovému vybavení zakoupenému k obecnému využití na VŠCHT,

d) elektronickou poštu (e-mail) – každý uživatel má nejméně jednu jednoznačnou adresu (ve tvaru Jmeno.Prijmeni@vscht.cz) a má možnost doručovat a přijímat e-mail z lokální sítě VŠCHT a Internetu,

e) aplikaci helpdesk, která slouží k hlášení a evidenci požadavků uživatelů,

f) přístup na servery a technickou údržbu informačních serverů VŠCHT,

g) softwarovou a hardwarovou správu učeben v působnosti Výpočetního centra,

h) interaktivní přístup do sítě Internet,

i) zpracování agend VŠCHT,

j) programovou podporu spojenou s provozem a instalací softwarového vybavení umožňující přístup a komunikaci se servery VŠCHT,

k) správu a inovaci počítačových sítí na VŠCHT,

l) zřizování a rušení účtů uživatelům a jejich údržbu.

(2) Provozování některých síťových služeb může být z bezpečnostních důvodů omezeno jen na některé servery podle rozhodnutí správce sítě VŠCHT. Uživatelům není poskytována záruka za nepřetržitý provoz počítačové sítě, její dostupnost a kvalitu.

Článek 6

Povinnosti uživatele

(1) Uživatel se zavazuje, že nebude šířit a vědomě používat software získaný v rozporu s právními předpisy, zejména s autorským zákonem, a že software, získaný v souladu s těmito předpisy nebude užívat v rozporu se smlouvou, kterou autor softwaru udělil svolení k jeho užití.

(2) Zaměstnanec smí používat počítačová zařízení jen v rámci své pracovní náplně, studenti v rámci výuky a další dohodnuté činnosti na pracovištích školy. Je zakázáno používat síť pro komerční účely.

(3) Přístupová práva uživatele jsou dána jeho uživatelskou identifikací a členstvím ve skupinách. Přihlašovací jméno je spolu s prvotním heslem uživateli předáno při nástupu do studia nebo do zaměstnání na VŠCHT. Prvotní heslo si musí uživatel změnit při prvním přihlášení a následně vždy ve lhůtě maximálně 6 měsíců. Pokud to vyžaduje bezpečností situace v síti, může být změna hesla vynucena kdykoliv. Tvorba hesla a pravidla pro jeho vytváření jsou popsány na informačních stránkách Výpočetního centra https://vc.vscht.cz/navody/zmena-hesla.

(4) Uživatel se nesmí žádnými prostředky pokusit získat přístupová práva či privilegovaný stav, který mu nebyl přidělen administrátorem počítačových zařízení. Pokud uživatel získá privilegovaný stav nebo jemu nepříslušející přístupová práva jakýmkoli způsobem (včetně hardwarové nebo softwarové chyby systému), je povinen tuto skutečnost neprodleně ohlásit administrátorovi. Uvedené se vztahuje na všechny počítače a počítačové sítě, ke kterým uživatel získá přístup v rámci VŠCHT. Uživatel se nesmí pokusit získat přístup k chráněným informacím a datům jiných uživatelů.

(5) Uživatel je povinen v rámci svých uživatelských práv maximálně zabezpečit svoje data proti zneužití třetími osobami.

(6) Je zakázáno kopírovat a distribuovat i části operačního systému a nainstalovaných aplikací a programů. Programy je možné používat jen na takovou činnost, na kterou jsou určené.

(7) Uživatel pracuje na počítačových zařízeních VŠCHT pouze pod uživatelským jménem jemu přiděleným. Heslo ke svému uživatelskému jménu volí a udržuje v tajnosti tak, aby bylo zabráněno jakékoliv možnosti zneužití. Uživatel zodpovídá za škody vzniklé v důsledku zneužití jeho účtu zaviněném nedbalou manipulací s účtem.

(8) Pro používání elektronické pošty (e-mail) platí stejná etická pravidla jako pro používání normální pošty. Zejména je zakázáno používat e-mail pro šíření obchodních informací, politickou nebo náboženskou propagaci a šíření materiálů, které jsou v rozporu s právními předpisy. Rovněž je zakázáno obtěžování

ostatních uživatelů hromadnými zprávami a zprávami, které svým charakterem nesouvisí přímo s pracovním zařazením a povinnostmi.

(9) Oficiální elektronická komunikace mezi uživatelem a VŠCHT Praha týkající se studijních a pracovních záležitostí probíhá výhradně a pouze prostřednictvím jednoznačné adresy elektronické pošty v doméně vscht.cz, která je přidělena každému studentovi a zaměstnanci VŠCHT Praha.

(10) Zásadní administrátorské změny v konfiguraci e-mailu mohou být prováděny pouze zaměstnanci Výpočetního centra nebo s jejich spoluprací.

(11) Uživatel komunikuje s administrátorem přes odpovědného zaměstnance s výjimkou případů uvedených v čl. 6, odst. 4, příp. dalších, kdy hrozí nebezpečí z prodlení, ať již z pohledu bezpečnosti počítačových zařízení či z pohledu ochrany práce jiných oprávněných uživatelů.

(12) WWW stránek uživatelů nesmí být využíváno pro šíření informací komerčního charakteru, politickou nebo náboženskou propagaci a materiálů, které jsou v rozporu s právními předpisy či etikou.

(13) Oprávnění uživatelé elektronických informačních zdrojů pořízených VŠCHT nebo Národní technickou knihovnou jsou povinni dodržovat licenční podmínky platné pro jednotlivé zdroje a báze dat. Uživatel si je vědom, že získané informace a data (v jakékoliv formě a na jakémkoliv médiu) slouží výhradně k osobní potřebě uživatele a k jeho studijním, pedagogickým a výzkumným účelům. Není povoleno je jakýmkoli způsobem dále rozšiřovat, rozmnožovat, kopírovat, půjčovat, sdílet, distribuovat (ani v počítačové síti), prodávat nebo jinak využívat zejména ke komerčním účelům. Zcela vyloučeno je vytváření vlastních kopií databází a stahování celých ročníků či nepřiměřených objemů textů elektronických časopisů. Uživatel je povinen respektovat autorskoprávní ochranu dat podle zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) a ostatní předpisy.

(14) Uživatel je povinen na zařízení, kterým se připojuje do počítačové sítě VŠCHT, udržovat své softwarové vybavení aktualizované, mít nainstalovaný antivir v případě operačního systému Microsoft Windows, mít zapnutý firewall a respektovat další obvyklá bezpečnostní pravidla.

(15) V případě nutnosti připojení zařízení s operačním systémem, který již není výrobcem podporován, nebo zařízení, na kterém nelze z technických důvodů provozovat antivir, je možné takové zařízení připojit pouze po souhlasu odpovědného pracovníka Výpočetního centra, který určí případné další podmínky provozování takového zařízení.

(16) Počítačová zařízení, která používá přímo uživatel ke své činnosti, nejsou centrálně zálohována. Uživatelům je doporučeno provádět pravidelně zálohy svých dat. Toto ustanovení se vztahuje pouze na zaměstnance a studenty doktorských studijních programů VŠCHT.

(17) Uživatel pracuje v počítačové síti tak, aby ostatním uživatelům nenarušoval nebo nebránil v užívání prostředků sítě.

(18) Uživatel nesmí záměrně přetěžovat síť. Bude-li uživatel pokračovat v přetěžování sítě i přes opakovaná upozornění administrátora, bude mu dostupnými technickými prostředky na rozhodnutí administrátora pozastavena možnost připojení do sítě.

Článek 7

Povinnosti ZVT

(1) ZVT musí dbát na to, aby provozem jím obhospodařovaných výpočetních zařízení neomezoval nebo nenarušoval síťovou komunikaci. O změnách v konfiguraci, které by mohly mít vliv na provoz sítě, se musí vždy dohodnout s administrátorem.

(2) S výjimkou standardních počítačových zařízení pořízených v rámci nákupů, které připravuje a garantuje Výpočetní centrum, ZVT provádí fyzické připojení nových zařízení k síti vždy pouze ve spolupráci se

zaměstnanci Výpočetního centra. Nákup těchto počítačových zařízení musí být z hlediska požadavků na síťovou komunikaci předem konzultován se zaměstnanci Výpočetního centra.

Článek 8

Porušení pravidel

(1) Zneužití dat a informací získaných užíváním počítačů a počítačové sítě na VŠCHT je chráněno zejména zákonem:

- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších přepisů,
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- Nařízení 2016/679/EU GDPR.

(2) V případě porušení těchto pravidel mohou být uplatněny sankce podle obecně závazných právních předpisů a interních předpisů VŠCHT. V souladu s obecnou občanskoprávní a trestněprávní odpovědností uživatele podle příslušných ustanovení obecně závazných právních předpisů má VŠCHT nárok na náhradu škody vzniklé porušením povinností uživatele uvedených v této vnitřní normě.

(3) Výpočetní centrum je oprávněno v případech, kdy dojde k porušení uvedených pravidel či obecně závazných právních předpisů uživatelem nebo při důvodném podezření ze zneužití uživatelského konta nebo operativním stavem zařízení, které ohrožuje bezpečnost ostatních zařízení v počítačové síti nebo omezují správnou funkci zařízení ve správě Výpočetního centra, odpojit takové zařízení nebo uživatele od sítě VŠCHT. V naléhavých případech jako je např. neoprávněná modifikace softwarového vybavení třetí stranou při napadení virem, spyware, ransomware apod., dojde k odpojení uživatele nebo zařízení ihned bez zbytečného odkladu. O těchto úkonech bude uživatel vyrozuměn.

Článek 9

Závěrečná ustanovení

(1) Ke dni nabytí platnosti a účinnosti této vnitřní normy pozbývají platnosti a účinnosti Pravidla užívání počítačů a počítačové sítě na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze ze dne 1. 5. 2001, č. 20.10/01.

(2) Tato vnitřní norma byla projednána Akademickým senátem VŠCHT Praha dne 20. 2. 2018.

prof. Ing. Karel Melzoch, CSc., v. r.

rektor